1. Trendy a trhy

6BMZS1

Management zdravotnických služeb

Ing. Daniela Kandilaki, PhD.

Doc. Ing. Peter pažitný, MSc., PhD.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

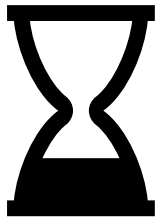
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

1. Trendy
2. Trhy a stakeholders
3. Rámec kurzu: cíle a nástroje

1. Trendy

- **Trendy** jsou externí vlivy, které působí na systém zdravotnictví
- K zamyšlení: Zkuste vyjmenovat klíčové trendy ovlivňující systém zdravotnictví.

Trendy ve zdravotnictví

Trendy jsou externí vlivy, které ovlivňují systém zdravotnictví

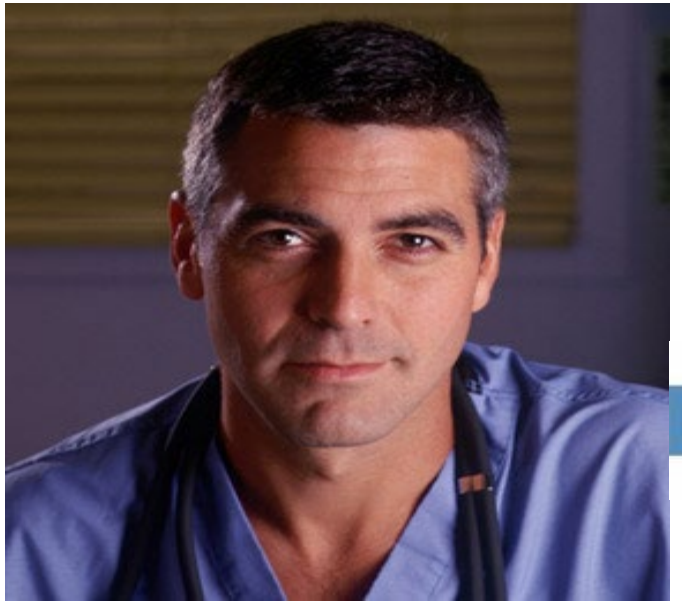
- a) Očekávání populace
  - prodlužování délky života
  - zvyšování kvality života
- b) Rostoucí náklady
  - Demografie, stárnutí obyvatelstva
- c) Omezené zdroje
  - ochota lidí platit
  - schopnost lidí platit
- d) Rozdílné paradigma
  - státní zásahy
  - tržní mechanismus
- e) Skepticismus ohledně konvenčních přístupů
- f) Chronické choroby
- g) Nové technologie
- h) Změna klimatu

a) Nekonečná očekávání

DR. HOUSE
MEDICAL DIVISION

ER

prodlužování délky života =
zvyšování kvality života

B) Demografie a nakladovost

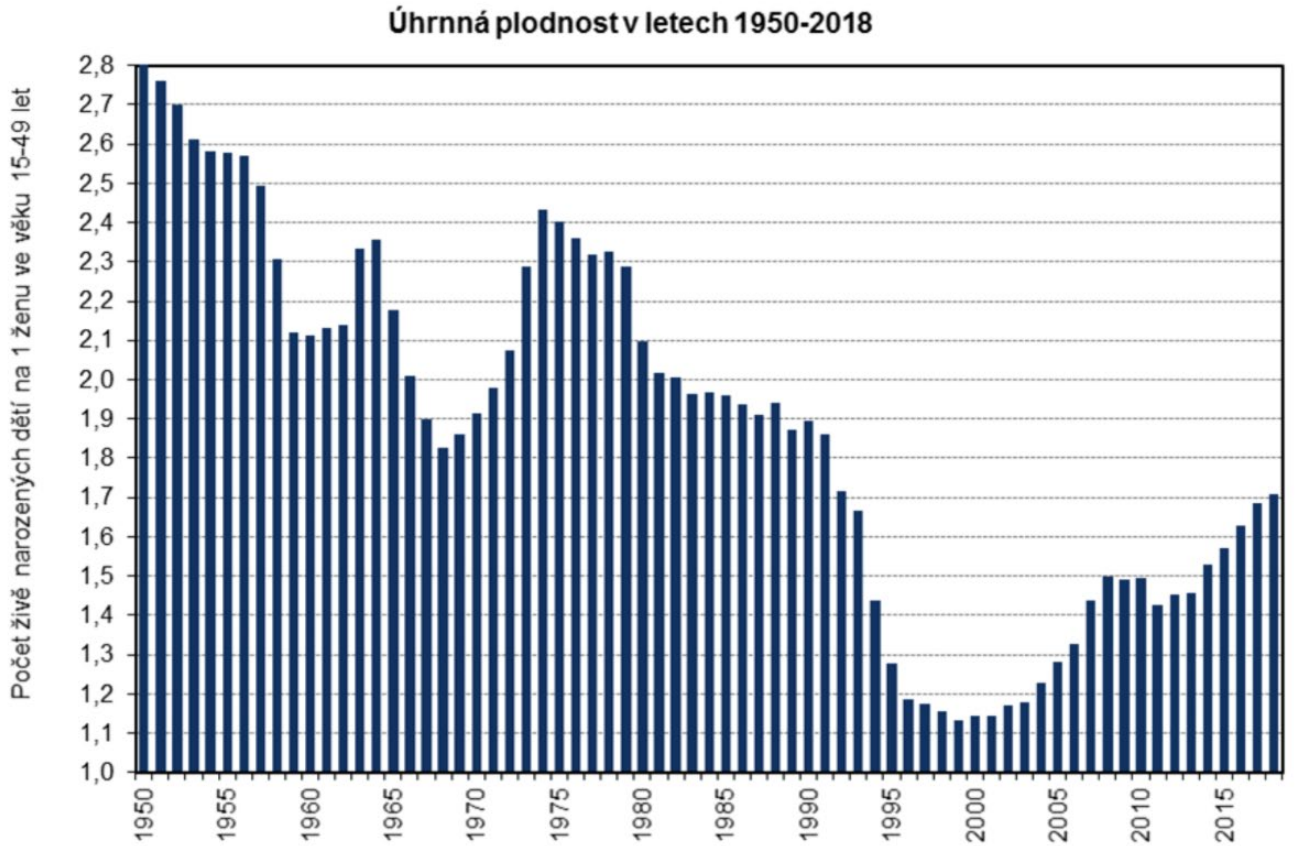
Plodnost

Plodnost v ČR

Počet narozených dětí na 1 matku

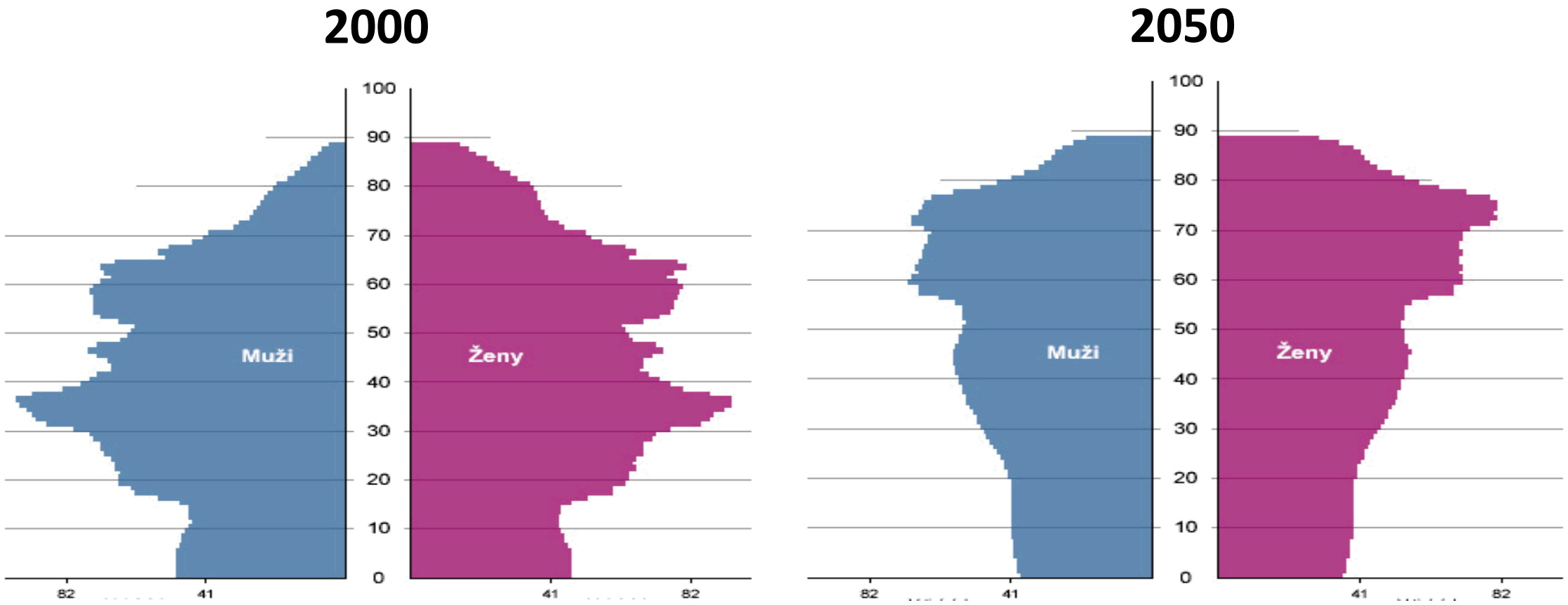
Dramatický pokles

2,1 dítěte na 1 ženu

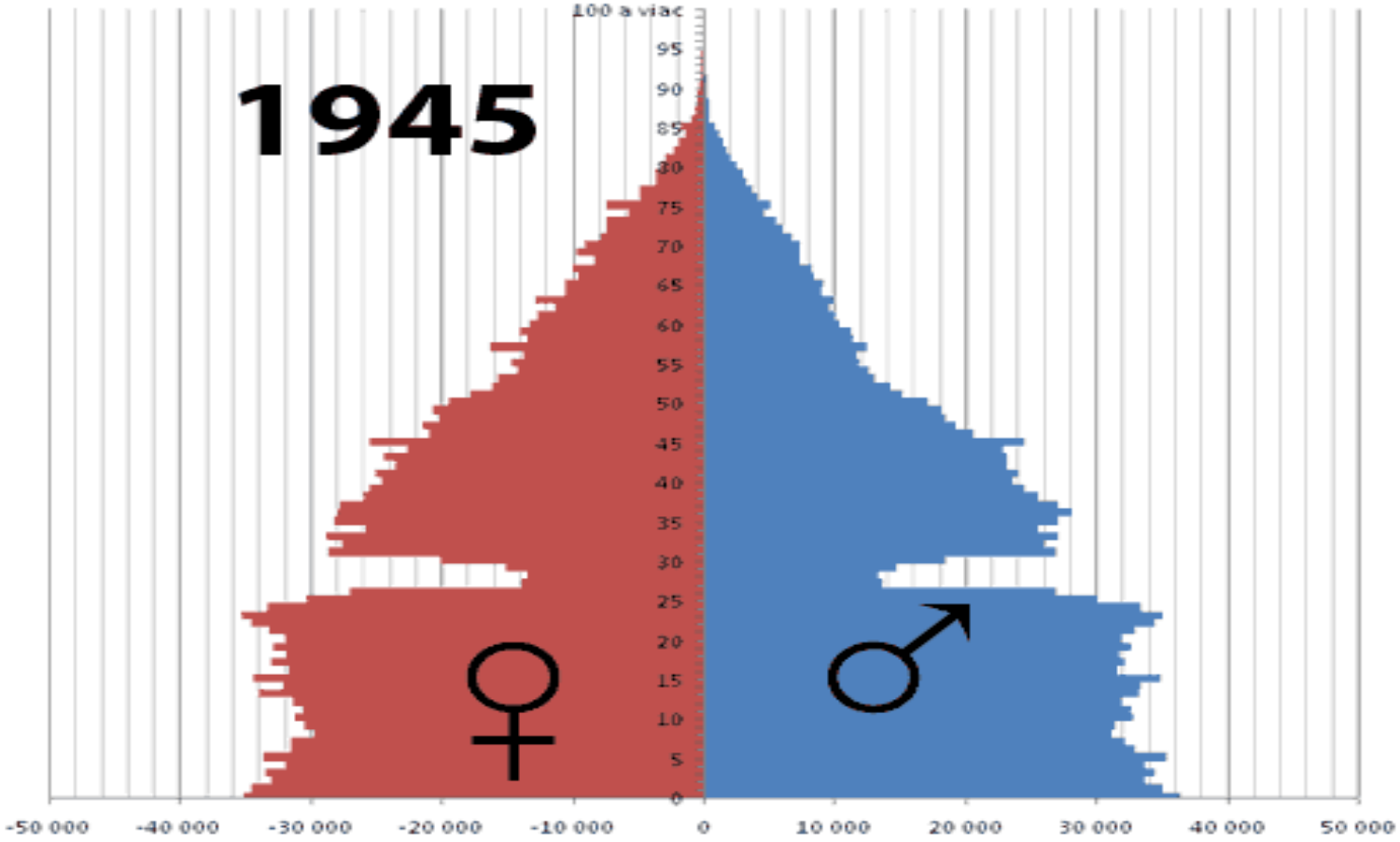

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

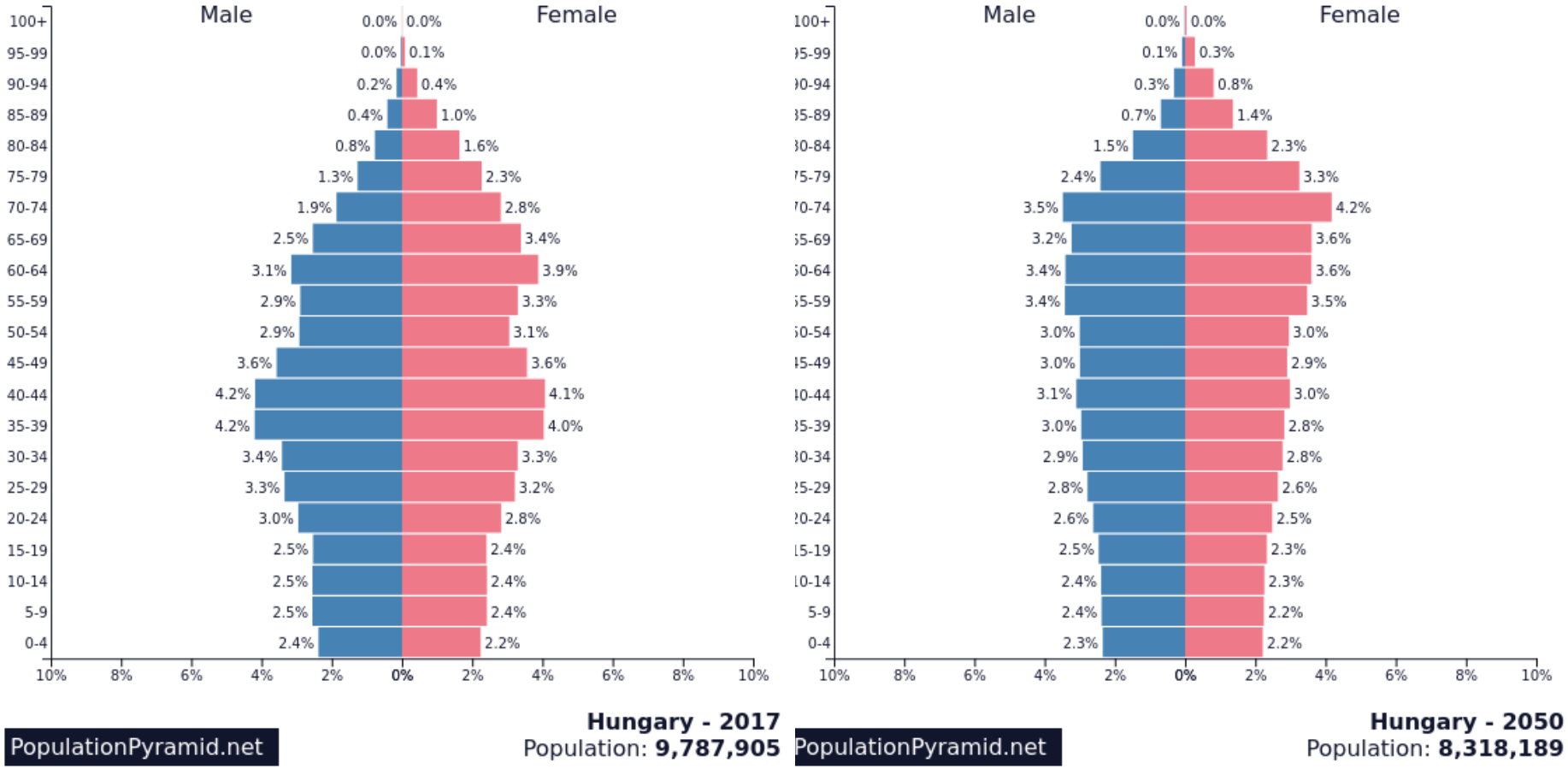
Stárnutí populace (cz)

Stárnutí populace (sk)

Stárnutí populace (hu)

c) omezené zdroje

Limitovaná kapacita platit

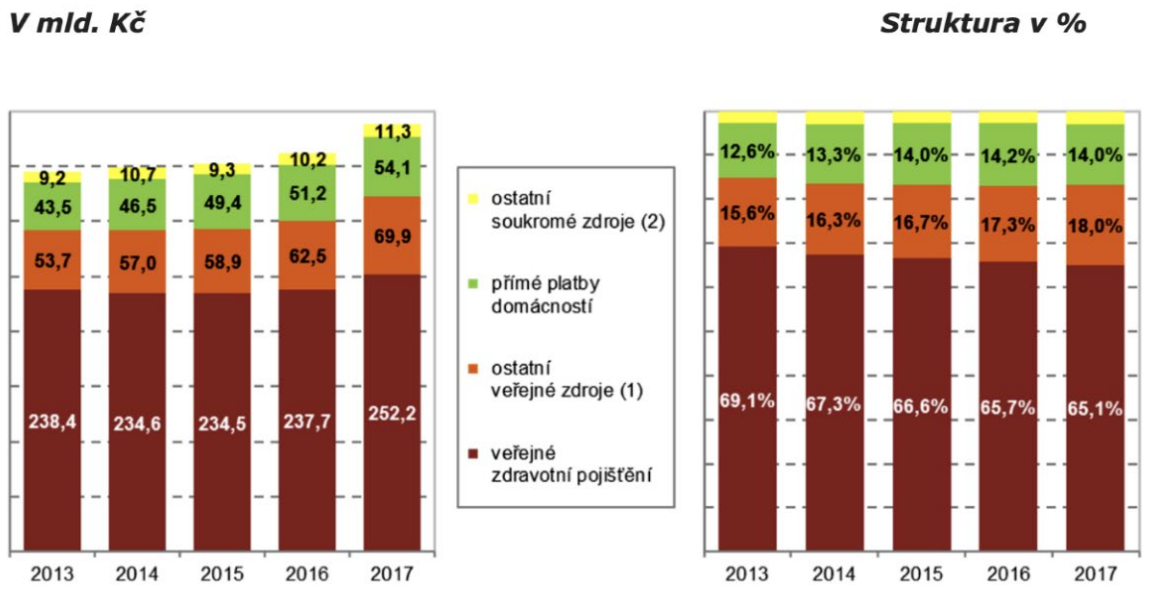
Veřejné zdr. Pojištění

Ostatní veřejné zdroje

Přímé platby domácností

Ostatní soukromé zdroje

Graf č: 2.3 Výdaje na zdravotní péči v Česku podle hlavních zdrojů financování, 2013 – 2017 [mld. Kč; %]

1 – zahrnují přímé výdaje na zdravotní péči ze státního rozpočtu ČR a z místních rozpočtů /
2 – zahrnují dobrovolné platby na zdravotní péči neziskových institucí, soukromé zdravotní pojištění a podnikovou preventivní péči.

d) Změna paradigmatu

- Stát vs. soukromí hráči na trhu
- Univerzální vs. individuální přístup
- Lékaři vs. umělá inteligence

e) Skepse ohledně konvenčních přístupů

Nedůvěra v systém

Nedůvěra v tradiční postupy

Nedůvěra k lékařům

EU hledá cesty k zastavení rostoucí nedůvěry lidí v očkování

8.12.2018

Podělte se na Facebooku | Tweet na Twitteru

Bezpečnosti očkování nevěří třetina Evropanů. Nedůvěra stoupá i v Česku

19. června 2019 11:36

Celosvětově nejnižší důvěru v bezpečnost očkování mají obyvatelé Evropy, kde jsou o ní přesvědčeny pouze necelé dvě třetiny lidí. Rostoucí neochotu nechat očkovat děti přitom letos označila Světová zdravotnická organizace (WHO) za jedno z největších zdravotních rizik současnosti. Nejvíce naproti tomu věří vakcinaci lidé v částech Asie a Afriky.

f) CHRONICKÉ CHOROBY

- Celosvětově: 63% všech úmrtí
- Hlavní příčiny smrti:
  - Kardiovaskulární nemoci (30% všech úmrtí)
  - Onkologické nemoci (13% všech úmrtí)
  - Dýchací nemoci (7% všech úmrtí)
  - Diabetes (3% všech úmrtí)
  - Mentální nemoci (1% všech úmrtí)

Žijeme v éře chronických chorob!

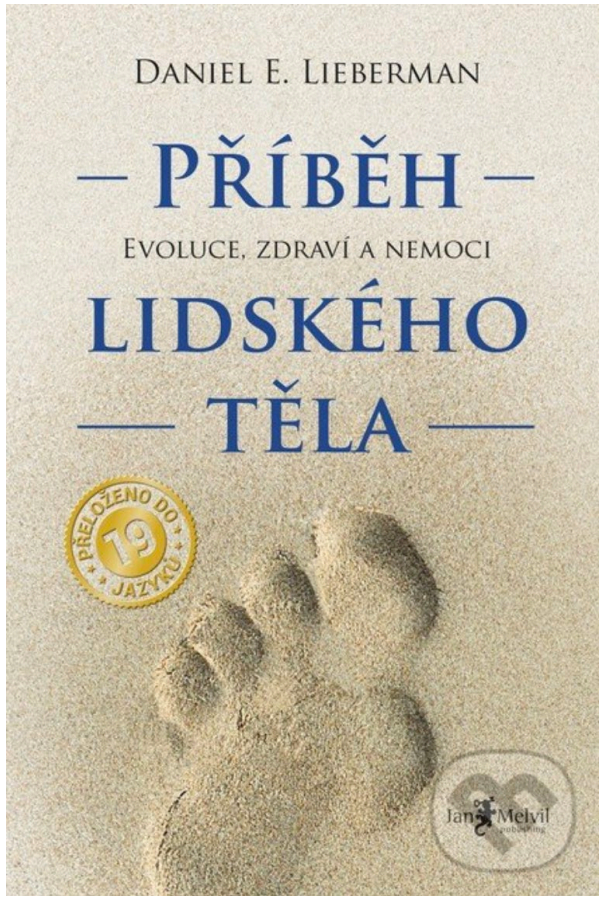
DANIEL LIEBERMANN

Po představení lovců-sběračů a příchodu zemědělství nás zavede do průmyslové revoluce a do světa, který jsme vyvinuli tak, aby se podstatně lišil od toho, který vytvořil naše těla.

Nesoulad mezi tím, jak jsme byli vytvořeni a mezi tím jak žijeme.

Výsledkem tohoto nesouladu je zvyšující se výskyt chorob hojnosti, pohodlí a civilizace.

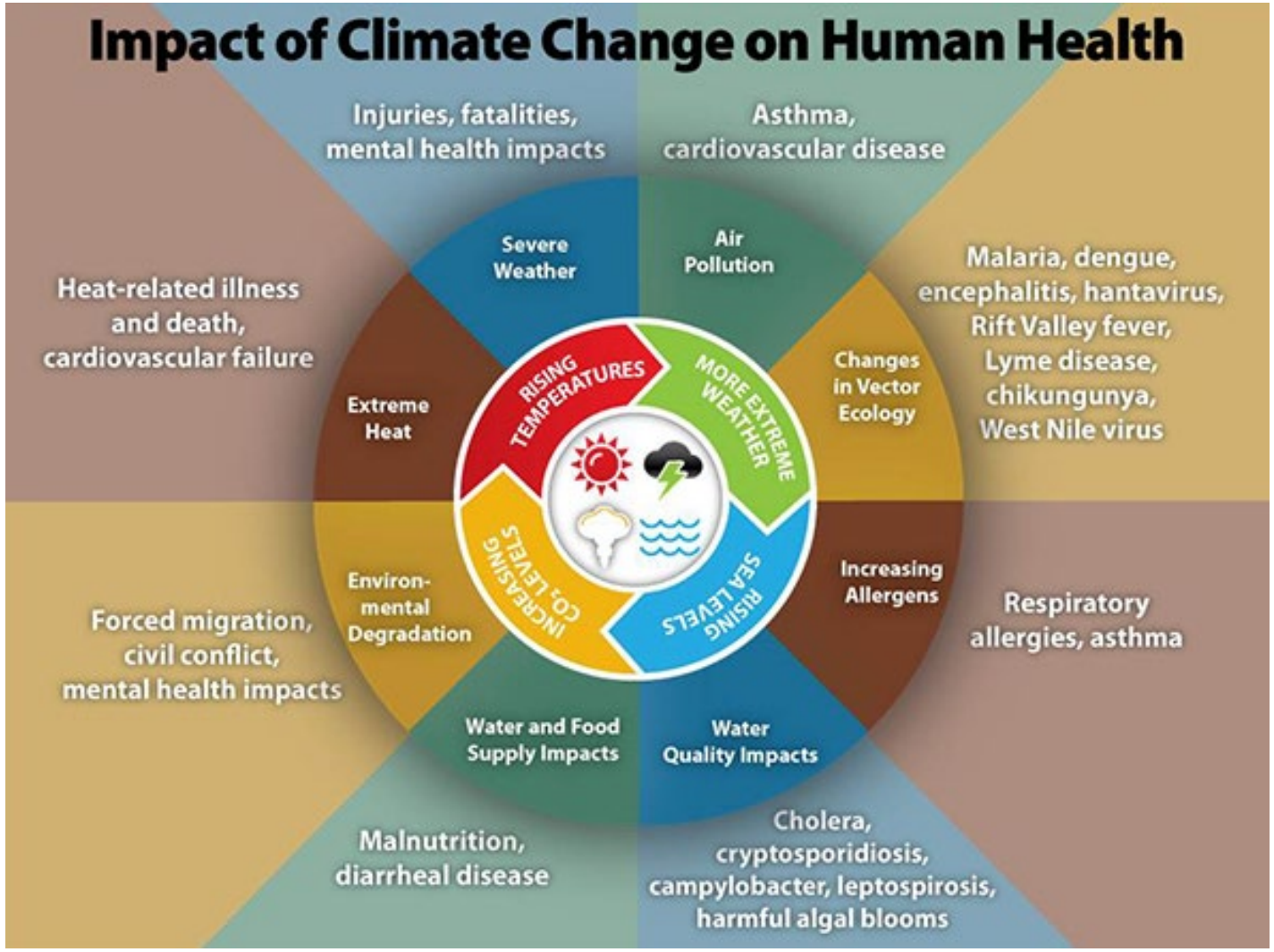
Vznik obezity a cukrovky 2. typu, krátkozrakosti, bolesti nohou a bolestí dolních částí zad.

g) Nové technologie

- Big data a prediktivní analytika (EMR, EHR)
- Internet of Things (vzdálený monitoring a telemonitoring)
- Artificial Intelligence ve zdravotnictví (Watson)
- 3D tiskárny
- Blockchain technology

h) Změna klimatu

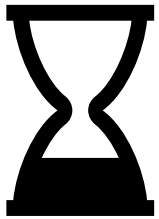

Trendy ve zdravotnictví

- uvedené trendy se stávají hybnou silou reforem zdravotních systémů
- jedním z nejvýraznějších a nejdiskutovanějších trendů jsou epidemiologické změny v populaci
  - nižší porodnost
  - prodlužování délky života (střední délka života roste)
- výsledkem této epidemiologické změny je stárnutí populace co bude v budoucnu klást větší nároky na zdravotní systém (starší populace obecně potřebuje více zdravotní péče => vyšší nároky na zdroje finanční a lidské)
- už dnes mají náklady na zdravotnictví rostoucí tendenci

2. Trhy

- K zamyšlení:
  - Zkuste vyjmenovat klíčové subjekty ve zdravotnictví

Základní subjekty zdravotnického systému

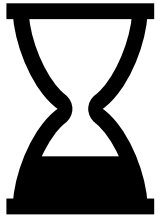
a) Pacient/pojištěnec

b) Zdravotní pojišťovny

c) Poskytovatelé

2. Trhy

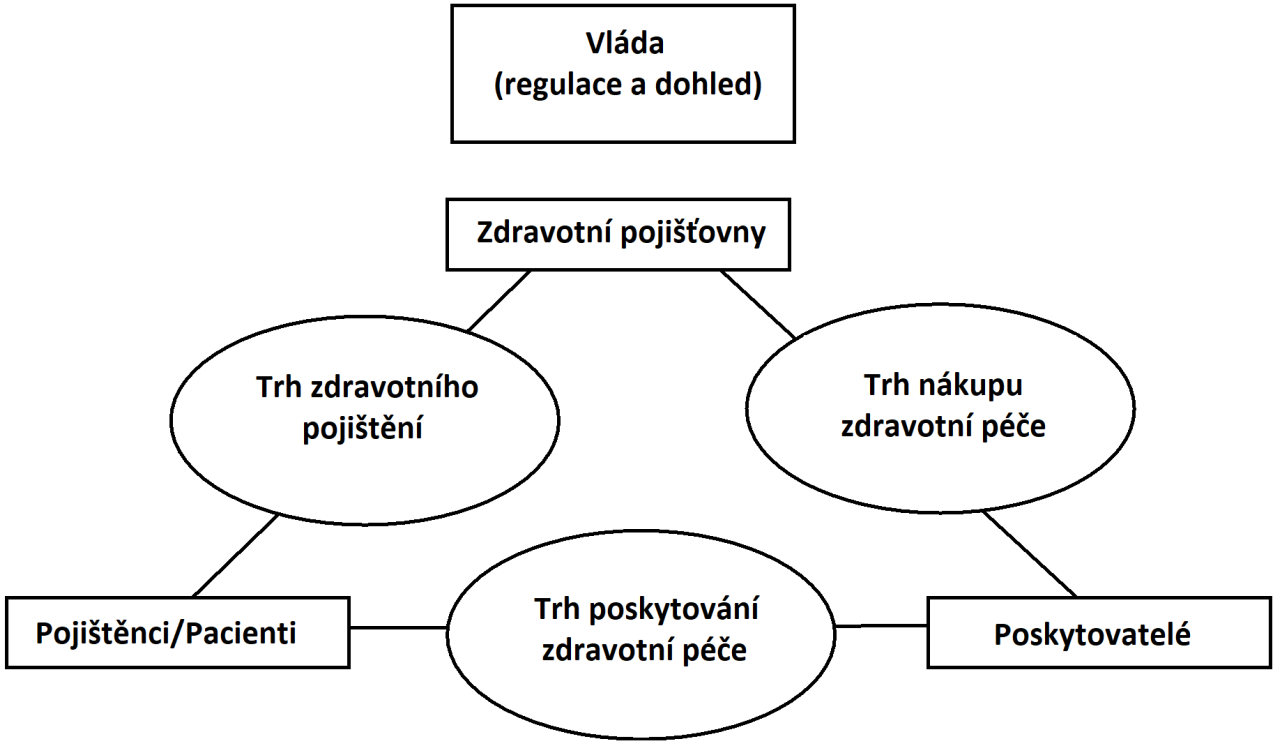
- K zamyšlení:
  - Zkuste vyjmenovat trhy ve zdravotnictví.

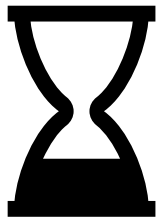
Trhy ve zdravotnictví

- trh zdravotního pojištění
- trh nákupu zdravotní péče
- trh poskytování zdravotní péče

2. Trhy

- K zamyšlení:
  - Jak se trhy ve zdravotnictví liší od standardních trhů?

Zdravotnický trh

Standardní trhy

- Velké množství prodávajících
- Cílem je tvorba zisku
- Homogenní komodity
- Dobře informovaní kupující
- Možnost svobodné volby
- Přímé platby
- Cena za produkt vyjadřuje hodnotu pro zákazníka

Trhy ve zdravotnictví

- Omezený počet poskytovatelů
- 2 Cíle (medicínský a ekonomický)
- Heterogenní komodity
- Špatně informovaní kupující
- Omezená svoboda volby
- Pacient hradí jen část nákladů
- Cena vyjadřuje výši nákladů
  - Skutečnou cenu neznáme

a) Pacient/pojištěnec

- zdravotně pojištěny jsou všechny osoby, které mají trvalý pobyt na území státu
- pojištění platí zaměstnanec i jeho zaměstnavatel
- Pacient, je ten kdo čerpá zdravotní péči

Státní pojištěnci

- Lidé v invalidním důchodu
- Lidé ve starobním důchodu (i lidé v důchodovém věku nepobírající důchod)
- Nezaopatřené dítě
- Osoby bezmocné a osoby o ně pečující
- Osoby ve výkonu trestu
- Osoby se zdravotním postižením pobírající sociální dávky
- Osoby na rodičovské dovolené
- Osoby celodenně pečující o jedno dítě do 7 let věku dítěte nebo o dvě děti do 15 let jejich věku.
- Osoby v evidenci Úřadu práce

b) Zdravotní pojišťovny

- 111 Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
- 201 Vojenská zdravotní pojišťovna ČR
- 205 česká průmyslová zdravotní pojišťovna ČR
- 207 Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví ČR
- 209 Zaměstnanecká pojišťovna Škoda ČR
- 211 Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR
- 213 Revírní bratrská pokladna

c) Poskytovatelé

- Státní
- Soukromí

ÚZIS spustil Veřejný portál Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb

Nejvlivnější hráči na českém trhu

Kromě jednotlivců s velkou mocí se ve zdravotnictví vyskytují také organizace či společnosti, které mají silné postavení na trhu a považujeme je za nejvlivnější hráče na trhu

- Stát (fakultní nemocnice)
- Kraje (záchranky a krajské nemocnice)
- Soukromí poskytovatelé zdravotní péče
  - EUC (specializovaná péče, mamocentra, nemocnice, lékárny)
  - Agel (nemocnice, polikliniky, lékárny, ambulantní zařízení, laboratoře)
  - Hartenberg: (síť reprodukčních klinik a polikliniky)
  - Penta (Dr. Max lékárny, nemocnice)
  - Moje ambulance (všeobecní lékaři)
  - Benu (přes 200 lékáren)
  - Synlab (laboratoře)
  - AeskuLab (laboratoře)

K zamyšlení

- Kromě pacientů, poskytovatelů a pojišťoven jsou ve zdravotnictví i další hráči.
- Zkuste některé vyjmenovat.

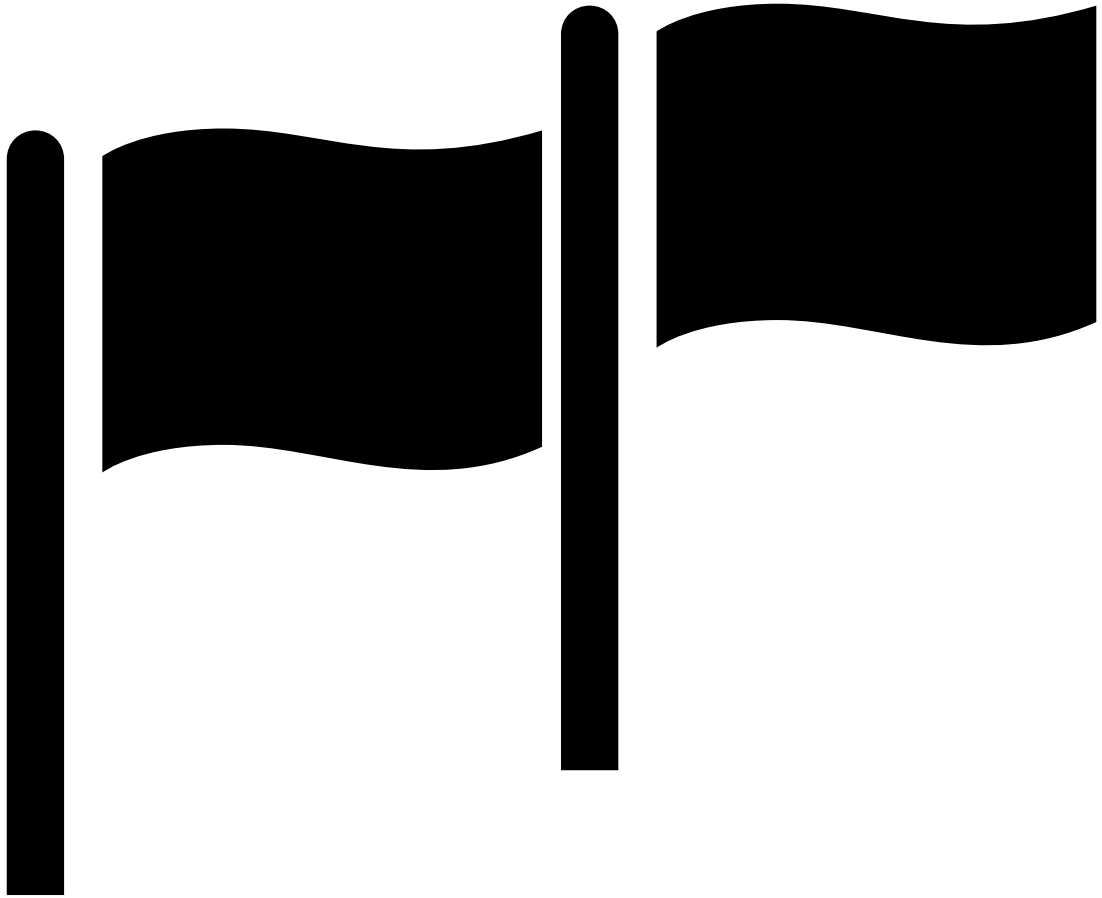

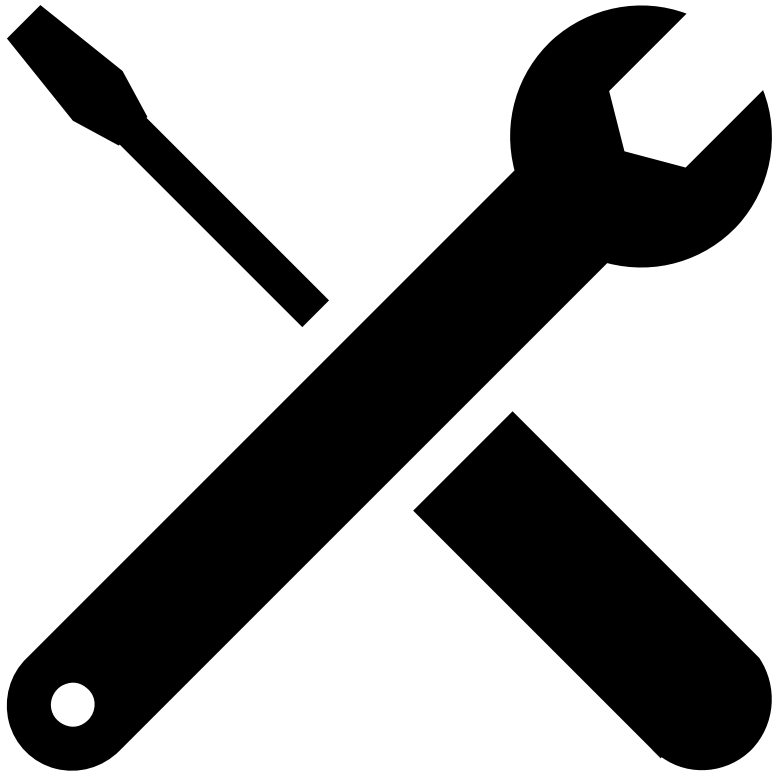

Stakeholders ve zdravotnictví

- stát (regulátor, kontrolor, majitel zdravotnických zařízení, poskytovatel zdravotní péče, státní zdravotní pojišťovna, vzdělávaní - lékařské fakulty a jiné státní vzdělávací instituce)
- občan (pacient, příbuzní pacienta, pečovatel, pojištěnec)
- zdravotnický personál a management ve zdravotnických zařízeních (lékaři, sestry, ošetřovatelé, sanitáři, ředitelé nemocnic atd.)
- poskytovatelé zdravotní péče (nemocnice, polikliniky, specialisté, praktičtí lékaři, lékárny, pečovatelské domy, laboratoře a diagnostika atd.)
- pojišťovny (státní, privátní)
- zájmové skupiny a sdružení (sdružení medicínských pracovníků, sdružení pacientů, think tanky, výzkumné ústavy atd.)
- jiné (farmaceutické společnosti, výrobci zdravotnického materiálu a technologií atd.)

3. Rámec kurzu: cíle a nástroje

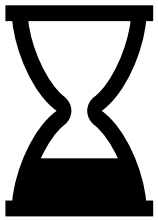

Cíle a nástroje zdravotní politiky

- K zamyšlení:

1. Proč je důležité rozlišovat cíle a nástroje?

3. Rámec kurzu: cíle a nástroje

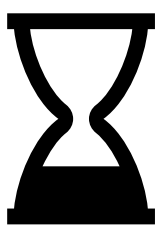

Cíle a nástroje zdravotní politiky

- K zamyšlení:

2. Poplatky ve zdravotnictví představují cíl, nebo nástroj?

Pyramida cílů a nástrojů

FINÁLNÍ CÍLE
odrážejí výsledky, důsledky zdravotnictví

DÍLČÍ CÍLE
propojují základní příčiny problémů s finálními výkonnostními cíli

NÁSTROJE

PARAMETRY

Zdroj: Hsiao, 2001

Shrnutí

- Jedním z trendů je prodlužování délky života a zároveň zvyšování kvality.
- Žijeme v době chronických nemocí
- Rozlišujeme trh zdravotního pojištění / trh nákupu zdravotní péče / trh poskytování zdravotní péče
- Mezi nejvlivnější hráče na českém trhu paří stát, kraje a soukromí poskytovalé zdr. péče
- V čr máme 7 zdravotních pojišťoven, přičmž pojištění je pro nás povinné
- Je rozdíl mezi trhem všeobecným a zdravotním – ten má Omezený počet poskytovatelů
  - 2 Cíle (medicínský a ekonomický), Omezená svoboda volby, Pacient hradí jen část nákladů
  - Cena vyjadřuje výši nákladů, Skutečnou cenu neznáme

Zdroje

- Population pyramide [online]. [cit. 2020-10-4]. Dostupné z: http://ww1.populationpyrmid.net/
- Hsiao, 2001
- LIEBERMAN, Daniel. Příběh lidského těla: Evoluce, zdraví, onemocnění. Jan Melvil Publishing, 2016.
- ÚZIS, 2019